

Een zesde zintuig voor onnodige regels

Dit initiatief is in september 2024 Koploper geworden, de tekst heeft in maart 2026 een update gekregen.

Het Zeeuws Ontregellab schaalt verder op met nieuwe samenwerkingen

Het Zeeuws Ontregellab heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een stevig regionaal netwerk waarin zorgorganisaties gezamenlijk werken aan het verminderen van regeldruk in de zorg. Waar het Ontregellab in de beginfase vooral werd gedragen door VVT organisaties, zijn inmiddels ook beide Zeeuwse ziekenhuizen aangesloten bij het samenwerkingsverband. Deze uitbreiding heeft de regionale samenwerking aanzienlijk versterkt en zorgt ervoor dat organisaties beter van elkaar leren, succesvolle ontregelacties kunnen vertalen naar hun eigen praktijk en onnodige dubbelingen in het werk worden voorkomen.

Binnen het Ontregellab werken ontregelaars intensief samen. Zij delen praktijkervaringen en vertalen opgedane inzichten naar hun eigen organisaties. De training *Ontregelaar in de Zorg* speelt de een belangrijke rol om tot een succesvolle aanpak te komen. Met deze training ontwikkelden professionals een zogeheten 'bullshitantenne', waarmee zij onnodige regels sneller herkennen en bespreekbaar maken. De training heeft zich in eerdere jaren al bewezen en is in 2025 opnieuw aangeboden. Dit heeft geleid tot de aansluiting van nieuwe organisaties en nieuwe ontregelaars, waardoor het netwerk verder is gegroeid en de regionale samenwerking breder wordt gedragen. Inmiddels wordt de training niet meer aangeboden, maar is er wel de [Ontregel startersbox](#) om startende ontregelaars op weg te helpen.

Het initiatief heeft een merkbare impact op de werkvloer. Zorgprofessionals zijn minder tijd kwijt aan onnodige administratie en krijgen meer ruimte voor directe zorgverlening. Door het schrappen, vereenvoudigen en voorkomen van overbodige regels draagt het Ontregellab bij aan meer werkplezier, minder registratielast en een betere balans tussen werklast en aandacht voor de cliënt.

Daarnaast zorgde de training en de samenwerking in het Ontregellab voor een cultuurverandering. Medewerkers voelen zich gesteund om processen eenvoudiger te maken en ervaren meer ruimte voor hun vakmanschap. Het regionale netwerk versterkt dit effect doordat succesvolle ontregelacties tussen organisaties worden gedeeld en sneller worden toegepast. Hierdoor hoeft het wiel niet steeds opnieuw te worden uitgevonden en neemt de motivatie en energie op de werkvloer toe.

In de afgelopen periode zijn, mede door de groei van het netwerk, nieuwe succes- en faalfactoren zichtbaar geworden. De toegenomen kennisdeling levert waardevolle inzichten op die niet alleen relevant zijn voor de aangesloten organisaties, maar ook breder toepasbaar zijn binnen de zorg.

De originele tekst begint hieronder.

Tien Zeeuwse ouderenorganisaties werken in het programma Zorg in Balans samen aan het terugdringen van de regeldruk. Dit doen ze met de Bullshit antenne; alert zijn op overbodige regels en deze vervolgens schrappen,

vereenvoudigen en voorkomen. De [trechter van verdunning](#) helpt daarbij:

Het behouden van zorgpersoneel staat centraal, evenals het loslaten van overbodige processen om het werk écht leuker te maken. De focus ligt op het ontregelen: verminderen van regeldruk om meer tijd en aandacht voor de cliënt of patiënt mogelijk te maken en een betere balans tussen werklast en werkplezier te creëren voor de zorgmedewerkers. Minder regels leiden daarnaast tot meer vertrouwen in de eigen professionaliteit.

De geboorte van het Zeeuws Ontregellab

De bestuurders van het samenwerkingsverband zien ontregelen als een belangrijke oplossing voor het behoud van personeel, en daarmee voor het tekort aan zorgprofessionals. Ze hebben dit structureel onderdeel gemaakt van hun gezamenlijke doelen. Hun visie: er moest een [Zeeuws Ontregellab](#) komen waarin hun organisaties samen werken aan het ontregelen van de Zeeuwse zorg. Om de ontregelaars vliegend van start te laten gaan met het Ontregellab, zijn ze in een denktraject begeleid door [De Argumentenfabriek](#). De deelnemers volgden eerst de training '[Ontregelaar in de zorg](#)', waar ze leerden hoe ze zelfstandig kunnen ontregelen in hun eigen organisatie. Vervolgens hebben ze nagedacht over welke doelen zij met het Ontregellab willen bereiken. Van het hoogste doel, meer werkplezier en meer tijd voor de cliënt, tot hele concrete doelen als: 'We delen met elkaar welke ontregelprojecten er lopen'. De volgende stap was nadenken over de acties die nodig zijn om de doelen van het Ontregellab te realiseren. Tot slot: Welke rollen gaan de ontregelaars vervullen om deze acties uit te voeren en hoe willen ze in de praktijk met elkaar samenwerken?

In welke stappen is het Zeeuws Ontregellab gerealiseerd?

De doelen van het Zeeuws Ontregellab

Het uiteindelijke doel is dat medewerkers een bullshit antenne ontwikkelen om regels te schrappen en daarnaast ook te voorkomen dat er weer nieuwe regels ontstaan.

De doelen van het ontregellab zijn te verdelen onder 3 noemers:

1. Netwerk
2. Bewustwording
3. Advies

Gebruik maken van individuele kwaliteiten

Elke deelnemer aan het Ontregellab heeft zijn eigen kwaliteiten. Om deze zo goed mogelijk in te zetten, dachten deelnemers tijdens de voorbereidende bijeenkomsten na over de rollen waaruit het Ontregellab bestaat en wie deze rollen vervult. Het zelf bedenken en kiezen van de rollen draagt bij aan het enthousiasme van de individuele deelnemers om aan de slag te gaan met diens rol.

Door bij de verdeling van de rollen gebruik te maken van een 'buddy systeem', waarbij steeds twee of meer mensen een rol vervullen, is er altijd de mogelijkheid voor onderling overleg. Daarnaast kan één persoon de ander vervangen bij afwezigheid.

Welke rollen vervullen de deelnemers van het Zeeuws Ontregellab?

Communicator	De communicator bepaalt de communicatiestrategie van het Ontregellab en voert deze uit.
Strateeg	De strateeg beschrijft de visie, uitgangspunten en diensten van het Ontregellab.
Uitvoerder	De uitvoerder maakt een plan voor het uitvoeren van de diensten en ziet toe op het naleven hiervan.
Voorzitter	De voorzitter leidt de vergaderingen en bereidt deze voor.
Verantwoorder	De verantwoordere stelt vast hoe het Ontregellab zich verantwoordt richting de bestuurders en maakt een voortgangsrapportage.
Kritische vriend	De kritische vriend houdt de deelnemers van het Ontregellab scherp op het behalen van de doelen.

Samen werken, samen ontwikkelen

Na het verdelen van de rollen is het tijd om in actie te komen. Ontregelaars werken hierbij intensief samen met mensen uit verschillende organisaties. Dat helpt om van elkaar te leren en de ontregelacties te vertalen naar de context van de eigen organisaties. Daarbij is het belangrijk om elkaar op de hoogte te houden van ondernomen acties en zicht te houden op het realiseren van doelen. Zo voorkom je meteen dat het wiel niet twee keer hoeft te worden uitgevonden én kunnen ontregeltools breed worden gedeeld.

Intensief samenwerken en elkaar betrekken zorgt ervoor dat de energie hoog blijft binnen de groep zonder in de waan van de dag het Ontregellab uit het oog te verliezen.

De ontregelaars spraken af om elke zes weken fysiek bij elkaar te komen en elkaars vorderingen ondertussen digitaal te volgen, waaronder in een appgroep. Met hun 'buddy' die dezelfde rol vervult spreken ze vaker af. Een succesvol besluit van de deelnemers was het rouleren van de vergaderlocatie. Het 'in de keuken kijken' bij elkaars zorgorganisaties werd zeer gewaardeerd.

Tips en aanbevelingen

Het was pionieren, het oprichten van een Ontregellab. Veel ging goed, maar er zijn ook leermomenten geweest. Deze zijn terug te leiden naar vier deelgebieden:

Meer weten?

Wil je meer weten of heb je vragen over dit Koploperinitiatief? Neem contact op met Saskia Haegeman - de Hoogd

Saskia Haegeman - de Hoogd

Beleidsadviseur en Verpleegkundige

06-51679169

s.haegeman@zzv.nl